

3. FEJEZET

Az Úrvacsora újragondolása

A közösség részéről a közösséggyakorlás legláthatóbb és legmélyebb jelentőségű fizikai megmutatkozása a közös étkezés. A „deipnon” szó (1Kor 11:20), amelynek a jelentése „vacsora”, arról árulkodik, hogy ez nem jelképes étkezés volt csupán (amivé azóta vált), vagy csupán egy része valamely étkezésnek (noha időnként így tekintik), hanem egy teljes, hétköznapi étkezés.

- Robert Banks

Az Újszövetségben az Úrvacsora egy étkezés. Ehhez a szentséghez a megfelelő berendezés egy asztal, és a megfelelő testtartás a nyugati kultúrában az ülés.

- I. Howard Marshall

Gondolj arra, hogyan veszi a gyülekezet az Úrvacsorát. (Lehet, hogy eucharisztíának, vagy kenyértörésnek nevezitek.) A vallási háttértől függően hetente, havonta, vagy bizonyos időszakonként részesültek belőle. Ha protestáns keresztény vagy, akkor a jellegzetes formája egy apró pohár szőlőlé (vagy bor) és egy harapásnyi kenyérdarab vagy ostya.

Ebben a fejezetben azt fogjuk megvizsgálni, hogyan vették a korai keresztények az Úrvacsorát, és mit jelentett a számukra. Vítán felül áll, hogy ez a Vacsora a korai gyülekezet életében nagyon különleges helyet foglalt el, amire az a tény világít rá, hogy rendszeresen megtartották. A troászi gyülekezet hetente élt vele (ApCsel 20:7), a jeruzsálemi és a korinthusi gyülekezet is rendszeresen vette (ApCsel 2:42; 1Kor 11:20-21, 33). Maga Jézus is kihangsúlyozta, hogy ne feledkezzenek meg erről a Vacsoráról (Lukács 22:19-20).

Azért volt nagy jelentőségű a korai gyülekezet életében az Úrvacsora, mert a keresztény élet fő vonásait testesíti meg. Nézzünk meg ezekből néhányat részletesen.

A megtört kenyér

Az Úrvacsora magában foglalja a kenyér megtörését (Máté 26:26; 1Kor 10:16). A megtört kenyér Jézus ember mivoltára hívja fel a figyelmünket. A Dicsőség Fia szolgálai formát öltött magára. A Mindenható megalázta magát azáltal, hogy emberré lett.

A kenyér, ami a legalapvetőbb és legegyszerűbb étel, a mi Urunk alázatosságára és elérhetőségére mutat rá. Azáltal, hogy a mi emberi természetünket vette fel, Jézus Krisztus mindenki számára elérhetővé vált, ahogy a kenyér is elérhető minden embernek, gazdagnak és szegénynek egyaránt.

A kenyér megtörése a keresztre is emlékeztet bennünket, amelyen a mi Urunk teste megtörtetett. A kenyér a megőrölt búzaszemekből készül, a bor pedig a kisajtolt szőlőszemekből. Mindkettő a halál jelképe.

A kenyér megtörése mégsem csak Krisztus halálára mutat rá, hanem a feltámadására is. A búzamazag a földbe került, most viszont él, és sok hozzá hasonló magot terem (János 12:24). Amikor Krisztus testét esszük és az Ő vérének isszuk a Vacsorában, akkor az Ő életét vesszük magunkhoz (János 6:53). Ez a feltámadás alapelve – élet a halálból.

A feltámadott Krisztus megjelenése is kötődik a megtört kenyérhez. Amikor a feltámadott Úr a tanítványjaival együtt evett, akkor is kenyeret tört velük (János 21:13). Hasonlóképpen jelent meg a feltámadott Krisztus az emmausi úton is két embernek, akiknek a szemük csak akkor nyilatkoztak meg, hogy Őt felismerhessék, amikor megtörte a kenyeret (Lukács 24:30-32).

Annak a bizonyágát is megtestesíti a kenyértörés, hogy Krisztus teste egy. Emlékezzünk csak, hogy a korai keresztények csupán egyetlen veknit törtek meg. Pál ezt írja: „Mert *egy* a kenyér, *egy* test vagyunk sokan; mert mindnyájan az *egy* kenyérből részesedünk” (1Kor 10:17).

Az Úr lakomája

A mai gyakorlattal ellentétben a korai gyülekezet egy hétköznapi étkezés keretén belül vette az Úrvacsorát. Amikor Jézus bevezette ezt a Vacsorát, akkor a Pászká ünnep keretében részesültek belőle (Lukács 22:15-20). Gyakorlatilag a Pászka volt az Úrvacsora előfutára.

Az első korinthusi levél 11. fejezete világosan beszél arról, hogy a korai keresztények a Vacsorát egy valódi étkezés formájában vették. Voltak néhányan a korinthusi gyülekezetben, akik nem várták meg, hogy a testvéreik megérkezzenek az összejövetelre. Ennek az lett az eredménye, hogy akik ettek, azok jóllaktak, akik pedig elkéstek, éhesek maradtak. Ráadásul a korinthusi keresztények be is rúgtak a Vacsora során (1Kor 11:21-22, 33-34). Most gondoljatok bele: be lehet rúgni egy gyűszűnyi szőlőlétől, és jól lehet lakni egy falat ostyától?

A „vacsora” újszövetségi szava szó szerint vacsorát, tehát egy főétkezést, vagy lakomát jelent. Az „asztal” görög szava pedig olyan asztalra utal, amelyen egy teljes étkezésre valót tálaltak fel (Lukács 22:14; 1Kor 10:21). Az első század keresztényei számára az Úrvacsora egyszerűen ennyi volt – egy *vacsora*. Lakoma volt – amit az otthonról hozott ételekből készítettek a kenyérral és borral együtt. Ez volt a szentek asztalközössége; egy családi ünnep; egy közösségi étkezés.

A jobb módú keresztények ezáltal mutatták ki a kevésbé szerencsés sorsú testvéreik iránti szeretetüket és törődésüket. Ez teljesen ellentétes volt a görög-római szokásokkal, ott ugyanis egyértelmű különbséget tettek a társadalmi osztályok között a lakomákon. Nem úgy a keresztények, akik úgy mutatták ki az egységüket és egymáshoz tartozásukat a Vacsorán, hogy figyelmen kívül hagyták a társadalmi osztályok közötti és a faji különbségeket. Talán ezért nevezte a korai gyülekezet a Vacsorát *Agapénak* – vagyis „szeretetvendégség”-nek (2Péter 2:13; Júdás 12).

Sajnálatos módon, az egyházi hagyományok az elmúlt évszázadok során a Vacsora mai csonkított változatát olyan eseménnyé tették, ami nagyon távol áll attól, amilyen eredetileg az első században volt.¹ Ahogy a kiemelkedő tudós, Eduard Schweizer megjegyzi: „Az a gyakorlat, ami ezt a szentséget elkülöníti a testvéri étkezéstől, különös, szinte már pogány rítussá teszi az Úrvacsorát, amelyből teljes mértékben hiányzik a belőle részesedők teljes életében megvalósuló fizikai kifejeződés.”²

Ebből adódóan a kenyértörés közösségi jelentése számunkra már nagy részben elveszett. Ez már nem „az Úr vacsorája”. A mai változatot inkább úgy kellene nevezni, hogy az „Üdvözítő Termékkóstolója”, a „Megváltó Morzsái”, vagy az „Úr Előétele”. Elnézést a humorért, de vajon tényleg vacsorának lehet nevezni egy falatka kenyeret és egy kupica szőlőlevet?

Szövetségi étkezés

Részben a közös emlékek által válik néppé egy embercsoport. Néhány közös emlék együttese identitást és összetartozási érzést nyújt az érintetteknek. A közös emlékek felidézésének az egyik jellegzetes módja a közös étkezés. Az amerikai Hálaadás ünnep jó példa erre, de ugyanígy a családi találkozók, évfordulók és születésnapok is, amelyek során együtt étkeznek az emberek.

Az Ószövetségben a Pászka vacsora célja volt az, amely során Isten népe felidézze közös emlékeit Isten hűséges szabadításáról. A Pászka vacsora megadta az identitásukat és a hovatarozás érzését, de még többet is nyújtott ennél: egybeforrasztotta az életüket.